

Wymagania na poszczególne oceny z przyrody w klasie szóstej

Program nauczania : Przyroda, wyd. Nowa Era, autorzy M. Kłyś , E. Sulejczak

Wymagania podstawowe

Uczeń: omawia budowę i zastosowanie kalendarza, podaje różnice między planetami a gwiazdami, podaje przykłady świadczące o istnieniu wokół Ziemi pola grawitacyjnego, wyjaśnia popierając przykładami, na czym polegają oddziaływania magnetyczne; wskazuje: południki, równoleżniki, równik, półkulę północną i południową, bieguny ziemskie i oś ziemską; wymienia źródła światła, wyjaśnia jak zachować się w czasie burzy, podaje przykłady ciał przezroczystych i nieprzezroczystych, wyjaśnia następowanie dnia i nocy, oblicza długość dnia i nocy, mając podane godziny wschodu i zachodu Słońca; rysuje odbicie światła od powierzchni lustrzanych płaskich; wyjaśnia, dlaczego następują zmiany por roku; odczytuje z mapy nazwy kontynentów, oceanów i mórz, nazywa strefy życia w morzu, rysuje chelbię, opisuje budowę zewnętrzną ryby, żaby, ptaka i skorupiaków na przykładzie raka, wymienia źródła dźwięków, tłumaczy jak powstaje echo, wymienia jakie korzyści czerpie człowiek z mórz i oceanów, omawia budowę komórki zwierzęcej, wskazuje zwierzęta występujące w jeziorze, podaje 2-3 przykłady płazów chronionych, porównuje warunki życia w wodzie i na lądzie, odróżnia ptaki drapieżne od innych, określa rolę ptaków w przyrodzie, wymienia cech charakterystycznych ssaków, podaje przykłady ssaków z różnych środowisk, opisuje rolę dżdżownic w przyrodzie, opisuje sposób postępowania w wypadku przyczepienia się kleszcza, nazywa części ciała owada; wymienia podstawowe elementy klimatu, odczytuje dane z wykresów, pokazuje na mapie położenie poszczególnych stref geograficznych, wymienia po 3-4 gatunki zwierzęce charakterystyczne dla poszczególnych stref, wymienia charakterystyczne cechy klimatu pustynnego i arktycznego; wymienia przyczyny zmian w krajobrazie naturalnym, opisuje skutki zanieczyszczeń środowiska, wymienia formy ochrony przyrody.

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą przy spełnieniu co najmniej 70% wymagań opisanych powyżej, a ocenę dostateczną przy spełnieniu 100 % opisanych wymagań.

Wymagania ponadpodstawowe

Uczeń: opisuje zasługi Mikołaja Kopernika dla rozwoju nauk przyrodniczych, wyjaśnia, co nazywamy polem grawitacyjnym i od czego zależy jej wartość, porządkuje planety Układu Słonecznego i opisuje w jaki sposób on powstał, wyjaśnia, dlaczego na Księżycu nie ma atmosfery oraz w jakim celu prowadzi się loty kosmiczne; wyjaśnia na czym polega elektryzowanie ciał, objaśnia pojęcie pola magnetycznego i oddziaływań magnetycznych, wyjaśnia, dlaczego igła magnetyczna ustawia się w kierunku północ-południe, pokazuje położenie biegunów magnetycznych i geograficznych, określa położenie geograficzne, pokazuje na mapie punkty mając podane współrzędne; rysuje schemat prostego obwodu elektrycznego, wyjaśnia pojęcie promienia świetlnego, określa podstawowe właściwości przewodników i izolatorów, rysuje promień świetlny przechodzący z powietrza do innego ośrodka, objaśnia dlaczego światło białe ulega rozszczepieniu i wykazuje, że jest ono mieszaniną światła barwnych, opisuje budowę oka, rysuje oświetlenie Ziemi w pierwszych dniach kalendarzowych por roku, charakteryzuje poszczególne strefy oświetleniowe Ziemi; wyjaśnia przyczyny zróżnicowanego zasolenia wód morskich, charakteryzuje warunki panujące w głębiach oceanicznych i ich poszczególnych strefach, opisuje falę i rafę koralową, wyjaśnia przyczyny przyływów, odpływów i prądów morskich, opisuje przystosowania zwierząt do życia w wodzie, charakteryzuje koralowce, rozpoznaje wybrane skorupiaki morskie, wyjaśnia co nazywamy falą dźwiękową i dlaczego nie mogą się rozchodzić w próżni, podaje przykłady wykorzystania zjawiska echa przez zwierzęta, opisuje wykorzystanie mórz i oceanów przez człowieka oraz analizuje skutki jego działalności; odróżnia komórkę roślinną od zwierzęcej, rozpoznaje wybrane zwierzęta występujące w jeziorze oraz wyjaśnia, dlaczego mogą w nim żyć głównie zwierzęta zmiennocieplne, charakteryzuje pierwotniaki, podaje przystosowania płazów do życia na lądzie, charakteryzuje faunę występującą w różnych strefach jeziora, wymienia gatunki zwierząt, które można spotkać tylko w czystych wodach; omawia proces rozmnażania gadów i ptaków, porównuje czynności życiowe płazów i gadów, na wybranych przykładach wykazuje związek między budową a trybem życia ptaków, wymienia przyczyny wędrówek ptaków, charakteryzuje rozmnażanie i rozwój ssaków, opisuje cechy przystosowawcze dżdżownicy do życia w glebie i jej czynności życiowe, rozpoznaje typy aparatów gębowych owadów, charakteryzuje sposób rozmnażania owadów i ich rolę w przyrodzie, omawia sposób rozmnażania winniczka; wyjaśnia w jaki sposób określa się klimat danego obszaru, wykonuje obliczenia mając dane z wykresów, opisuje zróżnicowanie krajobrazowe Europy, wykazuje związki między warunkami klimatycznymi a światem roślinnym i zwierzęcym w poszczególnych strefach, wykazuje wpływ warunków klimatycznych na sposób gospodarowania i gęstość zaludnienia w poszczególnych strefach, porównuje warunki przyrodnicze różnych rejonów geograficznych, wskazuje przyczyny odchylenia granic stref od równoleżników, przewiduje zmiany, jakie mogą zachodzić w środowisku na skutek eksploatacji bogactw naturalnych i mineralnych, opisuje trasy wypraw polarnych ze szczególnym uwzględnieniem wkładu Polaków w badania biegunów; wyjaśnia przyczyny powstawania zanieczyszczeń powietrza, gleby i wody, charakteryzuje 2-3 wybrane parki narodowe, przewiduje skutki niekontrolowanego składowania odpadów radioaktywnych i substancji trujących. **Uczeń otrzymuje ocenę dobrą przy spełnieniu 100% wymagań podstawowych i co najmniej 70% wymagań opisanych powyżej, a ocenę bardzo dobrą przy spełnieniu wszystkich wymagań podstawowych i ponadpodstawowych.**

Wymagania na ocenę celującą Uczeń ponadto potrafi: ocenić na przykładzie krain zależność życia człowieka od warunków przyrodniczych oraz wykazać jego wpływ na środowisko; scharakteryzować wybrane krainy geograficzne na podstawie informacji zawartych w atlasie; wykazać zależności występujące między klimatem, roślinnością i krajobrazem działalnością człowieka; wykonać modele przyrządów do badania kosmosu; uzasadnić, że człowiek może przyczynić się do zmian w biosferze; przedstawiać informacje przyrodnicze w różnych formach, analizować je i formułować wnioski; wykonać urządzenie „camera obscura” oraz porównać mechanizm powstawania obrazu na siatkówce oka i w camera obscura;

Sposoby sprawdzania wymogów edukacyjnych

1. Ocenianie uczniów na lekcjach przyrody dotyczy przyswojonej przez ucznia wiedzy, umiejętności, wysiłku włożonego w przygotowanie pracy i aktywności na lekcjach.
2. Uczeń ma obowiązek systematycznego i czynnego uczestnictwa w procesie uczenia się przez cały okres nauki.
3. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, nosić potrzebne przybory oraz odrabiać prace domowe.
4. Brak pracy domowej lub nie przygotowanie się do lekcji uczeń powinien zgłosić nauczycielowi jeszcze przed rozpoczęciem danej lekcji.
5. Wszystkie zaległości spowodowane nie przygotowaniem do lekcji lub nieobecnością ucznia w szkole, ma on obowiązek uzupełnić na następną lekcję chyba, że nauczyciel ustanowi inny termin.

6. W ciągu semestru uczeń ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia nie przygotowania do lekcji, które będzie odnotowane w dzienniku lekcyjnym za pomocą minusów. Przez nieprzygotowanie rozumiemy: brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych na lekcję. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nie przygotowanie ocenę niedostateczną.
 8. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
 9. Prace klasowe, sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
 10. Prace klasowe są zapowiadane przez nauczyciela z tygodniowym wyprzedzeniem i podanym zakresem sprawdzanych umiejętności i wiedzy. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać z całą klasą, może być poddany sprawdzeniu wiadomości w sposób wybrany przez nauczyciela.
 11. Uczeń ma możliwość poprawy pracy klasowej, z której otrzymał ocenę niedostateczną, w terminie nie dłuższym niż 14 dni. W szczególnych przypadkach nauczyciel może określić inny termin (np. z powodu choroby ucznia lub nauczyciela).
 12. Każdą pracę klasową, napisaną na ocenę niedostateczną, można poprawić tylko jeden raz i brane są pod uwagę obie oceny ze sprawdzianu.
 13. Krótkie sprawdziany i kartkówki (10 – 15 min.) obejmujące treści kształcenia z trzech ostatnich różnych tematów lekcji nie muszą być zapowiadane i będą pisane jednokrotnie.
 14. Ocena ze sprawdzianu semestralnego, rocznego nie musi być końcową oceną wystawioną za semestr czy rok szkolny.
 15. Nauczyciel zastrzega sobie prawo indywidualizacji procesu oceniania ucznia w szczególnych przypadkach.
 16. Sprawdziany pisemne będą ocenione przez nauczyciela w ciągu dwóch tygodni od ich napisania. W sytuacjach, gdy nauczyciel np. zachoruje lub jest na szkoleniu, termin może ulec zmianie.
 17. Ocenione prace klasowe i kartkówki uczeń ma obowiązek poprawić w domu lub na lekcji (decyduje nauczyciel).
 18. Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej 2 tygodni) uczeń ma prawo nie być oceniany na kolejnych dwóch lekcjach.
 19. Aktywność na lekcji jest nagradzana ocenami lub "plusami". Przez aktywność rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, czynna praca w grupach, wykonywanie dodatkowych zadań. Za 5 zgromadzonych plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.
 20. Przy formułowaniu oceny na zakończenie semestru, roku szkolnego stosuje się średnią ważoną wg zasad opisanych w WSO.
 21. Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.
 22. Nauczyciel może podnieść ocenę semestralną lub roczną nawet o 1 stopień uczniowi, który wyróżnia się aktywnością podczas lekcji, rozwiązuje dodatkowe problemy, wykazuje inicjatywę w dodatkowych pracach, ma wiedzę ponad program, bierze udział w różnych konkursach przedmiotowych, a także pomaga słabszym uczniom w nauce.
 23. Nauczyciel może obniżyć ocenę semestralną lub roczną nawet o 1 stopień uczniowi, który opuścił bez powodu 30 do 50% godzin lekcyjnych w danym semestrze, często przychodzi na lekcje nieprzygotowany, nie przynosi zeszytu, nie odrabia zadań domowych, nie interesuje się przedmiotem.
- Narzędzia obserwacji osiągnięć uczniów:
1. prace klasowe (lub testy), 2. sprawdziany i kartkówki, 3. prace domowe, 4. zeszyty ćwiczeń, 5. prace długoterminowe,
 6. udział w konkursach przyrodniczych lub ekologicznych, wykonywanie pomocy, aktywny udział w pracach koła przyrodniczego,
 7. obserwacja ucznia:
o przygotowanie do lekcji, o aktywność na lekcji, o praca w grupie.
- Kryteria oceny semestralnej i rocznej:
1. Ocenę semestralną (roczną) wystawia nauczyciel najpóźniej na tydzień przed terminem klasyfikacji semestralnej (rocznej).
 2. O zagrożeniu oceną niedostateczną informuje ucznia, jego rodziców oraz wychowawcę klasy na miesiąc przed klasyfikacją.
 3. Wszystkie formy aktywności ucznia są oceniane w skali stopniowej.
 4. Punkty uzyskane z prac klasowych i sprawdzianów przeliczane są na stopnie wg następującej skali:
100 % - 90 % - bardzo dobry
89 % - 71 % - dobry
70 % - 52 % - dostateczny
51 % - 39 % - dopuszczający
38 % - 0 % - niedostateczny
 5. Ocenę semestralną (roczną) wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego semestru (roku).
 6. Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który spełnia kryteria oceny, co najmniej bardzo dobrej oraz osiągnął sukcesy w konkursach matematycznych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym.
 7. Za kartkówki, odpowiedzi ustne, prace domowe (zeszyty ćwiczeń) nie przewiduje się oceny celującej.

PSO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenia każdego cyklu edukacyjnego.